

Juli nieuwsbrief

Beste leensters en andere belangstellenden,

Toen ik de VPRO gids van deze week open sloeg, leek mijn nieuwsbrief al half geschreven. In *Zomerse letteren* wordt een overzicht geven van de boeken die deze zomer de moeite waard lijken. Die van schrijvende vrouwen worden verderop besproken, voor zover dat vorige maand niet al is gedaan.

En er bleek nog meer in de gids te staan: documentaires over *Vergeten wondervrouwen*, *Ze noemen me baboe*, en over de mysterieuze *Leonie Brandt*, actrice en (dubbel)spionne, verpleegster en caféhoudster, fantaste en alcoholiste. In 2019 is de heruitgave van haar biografie verschenen, *Lenie. Het intrigerende leven van een Nederlandse dubbelspionne*. Beide documentaires zijn dit weekend al uitgezonden op NPO 2, maar kunnen de hele week nog bekeken worden.

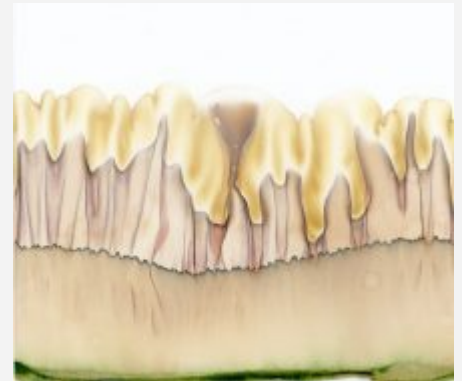
Nu ons van hogerhand mee bewegingsruimte wordt toegestaan, komen o.a. musea en kunst weer meer tot leven.

Op zondag 5 juli wordt in Rijksmuseum Twenthe de vernieuwde binnentuin en de tentoonstelling '**Inner Vitality**' van **Claudy Jongstra** geopend.

Het Rijksmuseum Twenthe in Enschede wil de komende jaren alle ruimte geven aan kunstenaars die voluit durven te speculeren, d.w.z. zich bezig houden met grote veranderingen die zich in de huidige tijd voordoen. Als eerste komt Claudy Jongstra deze zomer drie deelprojecten in het museum realiseren. Samen met Marie-Laure Hoedemaker van Baljon Landschapsarchitecten en tuinontwerper Stefan Jaspers zal de bestaande modernistische binnentuin een 21e eeuwse metamorfose ondergaan. De scherpe lijnen van zwarte en witte steenslag in de oude tuin zijn zacht gemaakt met organische plantenperken met daarin kris kras door elkaar allerlei planten die gebruikt worden als grondstof voor traditionele, natuurlijke kleurstoffen. In de visie van textiel kunstenaar Claudy Jongstra bestaat er geen onkruid. Nevenkruid noemt ze het. Voor de entreehal van het museum heeft ze het

'Identity Diptych' gemaakt, een tweeluik waarbij het ene kleed verwijst naar het textiele, industriële verleden van Twente en het andere naar een toekomst met innovatieve landbouwtechnieken en hoogwaardige industriële bedrijvigheid. Het derde en meest spectaculaire project is een grote installatie op 400 m2 van zogenoemde stijbbeelden, *Inner Vitality*. Het brengt de vitaliteit - of het gebrek daaraan - van planten en kruiden in beeld. De gevolgen van de degeneratie van allerlei (landbouw)gronden worden zo gruwelijk en tegelijk zo mooi in beeld gebracht. Omdat maar een beperkt aantal gasten bij de opening aanwezig kan zijn, kan wie dat wil via een live-verbinding thuis meekijken en luisteren, zondag 5 juli om 19u. Meer

info: <https://www.rijksmuseumtwenthe.nl/content/2712/nl/verwacht-claudy-jongstra-inner-vitality>

Rondom de tentoonstelling wordt op drie dagen een workshop georganiseerd in samenwerking met Studio Claudy Jongstra. Gedurende een dag kan je drie verschillende technieken leren die onderdeel zijn van Claudy Jongstra's werkwijze: verven met natuurlijke kleurstoffen uit planten, weven met restmaterialen van katoen en groenafval, en vilten met wol.

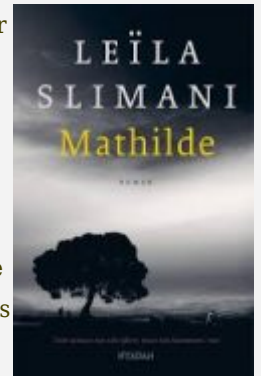
Meer info: <https://www.rijksmuseumtwenthe.nl/content/2806/nl/workshop-claudy-jongstra-13-juli>

Onlangs uitgebrachte titels

- *Laura Freudenthaler* wordt gezien als hét literaire talent van Oostenrijk. Met het nu vertaalde **Fantomliefde** won ze de EU-literatuurprijs 2019. Het is een verstilde roman over een driehoeksverhouding. De Franse pianiste Anne woont al meer dan twintig jaar met Thomas in een appartement in Wenen. Ze waren compleet vertrouwd met elkaar. Nu zit Anne vast in haar sabbaticaljaar. Ze zou eigenlijk weer plezier in piano spelen moeten krijgen en een boek schrijven, maar het wil niet vlotten. Overdag zwerft ze rond op straat, 's nachts schrijft ze haar observaties in een notitieboekje. Het appartement voelt steeds minder vertrouwd, ook omdat Thomas tegenwoordig vaak afwezig is. Anne raakt er steeds meer van overtuigd dat hij een affaire heeft.

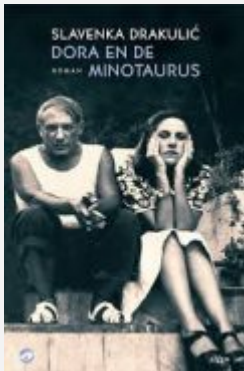
- **Mathilde** van *Leïla Slimani* is het eerste deel van de trilogie *Het land van de anderen*. De roman is gebaseerd op eigen familiegeschiedenis van de schrijfster, met een oma uit de Elzas, een opa uit Marokko, en een moeder die opgroeide op het arme boerenbedrijf van haar ouders maar toch de eerste vrouwelijke gynaecoloog van Marokko werd. In 1946 valt de jonge, Franse Mathilde als een blok voor Amine, een Marokkaanse officier in dienst van het Franse leger. Ze trouwen en vertrekken naar zijn familieboerderij in een klein dorpje, uren rijden van Rabat. De liefde wordt constant op de proef gesteld maar houdt stand en ze krijgen een dochter, Aïcha, en een zoon, Selim. Mathilde vecht tegen de armoede en het heersende patriërchaat, soms met succes. Zo ontwikkelt ze zich tot dokter voor de plattelandsbevolking. Het kleurrijke familieverhaal speelt zich af tegen de achtergrond van een steeds grimmiger wordende onafhankelijkheidsstrijd van protectoraat Marokko tegen Frankrijk, waarin Mathilde en Amine geen partij willen kiezen.

Mooi artikel in de

Volkskrant: <https://www.volkskrant.nl/cultuur-media/leila-slimani-legt-marokko-s-pijnlijke-verleden-bloot-in-een-ambitieuze-oman-vol-mededogen~bf18062d/>

- In **Dora en de Minotaurus** laat *Slavenka Drakulić* een van de geliefdes en muzen van Pablo Picasso aan het woord, *Dora Maar*. Al voor hun relatie was ze een succesvolle fotografe en een van de meest flamboyante figuren uit de Parijse avant-garde. Tijdens hun jarenlange verhouding legde Picasso haar raadselachtige uitstraling vast in een reeks portretten. Zijn befaamde schilderij uit 1936, *Dora en de minotaurus*, van een monster met een stierenkop en een mensenlichaam dat paart met een vrouw, verbeeldt de dodelijke wonden die de liefde veroorzaakt. Dora Maar, de geliefde en muze die Picasso het meest inspireerde, heeft voor zijn liefde een hoge prijs moeten betalen. Een passant brengt de Kroatische schrijfster de kunstwereld van de jaren dertig in Parijs tot leven.

- Benjamin Moser schreef een mooie en uitgebreide biografie over *Susan Sontag* (VB- recensie:

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2020/06/01/sontag-haar-leven-en-werk-door-benjamin-moser/>). **Semper Susan** van *Sigrid Nunez* gaat over de Amerikaanse schrijfster en/maar wordt een roman genoemd. Waarom is mij niet helemaal duidelijk. De vrouwen woonden bij elkaar in huis in de tijd dat Sigrid Nunez een relatie had met Susan's zoon David Rieff. Ze vertelt dat ze diepgaand door de legendarische Amerikaanse is beïnvloed en betuigt haar dankbaarheid. "Ze stak de mensen om haar heen als vanzelf aan met haar vele culturele en intellectuele passies."

- In **Beest** vertelt de Deense schrijfster *Ane Riel* over kleine Leon, waarvan niemand weet hoe hij aan zijn spieren komt. Hij houdt van knuffelen, maar kent zijn eigen krachten niet. Terwijl Danica worstelt om haar zoon in bedwang te houden, worstelt haar buurjongen Mirko met zijn verboden gevoelens voor de zinnelijke Danica. Een liefde die gedoemd is te mislukken - niet alleen omdat Mirko nog een tiener is en Danica een vrouw én moeder, maar ook omdat ze is getrouwd met Karl, een reus van een vent. Liefde en lust drijven Mirko van zijn deugdzame huis naar Danica's verborgen geheimen. Totdat een fatale nacht zijn leven voor altijd met dat van Leon zal verbinden.

- "Als er één boek is dat weerklank zal vinden bij al die eenzame zielen die al maanden in isolatie doorbrengen", schrijft de

VPRO-gids, “is het de derde roman van de briljante (*Otessa*), *Moshfegh* wel”, ***De dood in haar handen***. “Weduwe Vesta betreft een eenvoudig huisje op een verlaten vakantiepark. Tijdens haar dagelijkse wandeling met hond Charlie vindt ze een briefje: ‘Haar naam was Magda. Niemand zal ooit weten wie haar heeft vermoord. Ik was het niet. Hier is haar lijk.’ Alleen is er geen lijk. Vesta raakt geobsedeerd door deze boodschap en gaat op onderzoek uit. Een razendknap, creepy verhaal over een eenzame vrouw die de greep op de werkelijkheid steeds meer verliest.”

- In ***Een week of vier*** vertelt *Laura van der Haar* over een dodelijk virus, dat steeds grotere delen van de wereld platlegt. Daardoor komt een alleenstaande moeder in een voor haar vreemde stad voor een onmogelijke keuze te staan. Ze raakt zelf besmet met het virus, en om dit het hoofd te bieden zal ze een aantal weken worden opgenomen in het ziekenhuis. Omdat ze nog nauwelijks iemand kent in de stad, moet ze haar baby bij onbekenden achterlaten. Onder koortsachtige omstandigheden neemt ze een beslissing, zonder te weten of ze wel het juiste doet.

- Vijftien jaar na haar overlijden kwam er onverwacht het manuscript van een ongepubliceerde roman van *Françoise Sagan* boven water. ***De hoeken van het hart*** is een tijdloos verhaal dat met de setting in een welvarend milieu, levendige, vileine personages en ironische stijl naadloos binnen haar oeuvre past. Met veel bombarie werd het boek aangekondigd, maar de kritieken laten horen dat het beter ongepubliceerd had kunnen blijven.

- In ***Dorst*** laat de Belgische *Amélie Nothomb* in een aangrijpende en gewaagde monoloog Jezus vertellen over de laatste uren van zijn leven, zijn grote liefdes en zijn meer dan menselijke gevoelens. Aan het kruis ziet hij zijn fouten in en herschrijft hij terloops de geschiedenis zoals we die kennen. Amélie Nothomb zet de laatste momenten van Jezus naar haar hand: “Dit is mijn persoonlijke Jezus, en ik kon het schrijven ervan niet langer uitstellen”, staat op de achterflap.

- In ***De vreemdelinge*** schrijft *Claudia Durastanti* over het opgroeien met dove ouders, over haar eenzaamheid en haar zoektocht naar de gevolgen van klasse, seksualiteit, geestelijke gezondheid en kunst op haar bestaan. Ze keert terug naar de euforische jaren zestig waarin haar dove ouders elkaar ontmoetten en gaat in op haar haast dystopische bestaan in het Londen van na de brexit. Het is een combinatie van autobiografie, reisverhaal, lyrische essayistiek en fictie. Ze schreef eerder al drie romans, om eerst goede literatuur te leren schrijven voordat ze aan haar eigen verhaal begon.

Interview met de Amerikaans-Italiaanse

schrijfster: <https://www.trouw.nl/cultuur-media/dit-boek-bestaat-uit-opluchting~b85905e2/>

- ***Overstag*** van de Amerikaanse schrijfster *Amity Gaige* is een ‘scheeps- en huwelijksdrama’ ineen. Juliet heeft moeite het ouderschap te combineren met het voltooiën van haar proefschrift. Haar echtgenoot Michael kondigt aan dat hij zijn baan gaat opzeggen en een zeilboot wil kopen om de wereld mee rond te varen. Hoewel ze nauwelijks ervaring hebben met zeilen, vertrekken ze met hun twee kinderen naar Panama. Daar ligt de Juliet, zoals Michael de boot gedoopt heeft, op hen te wachten. De reis begint fantastisch: het huwelijk van Michael en Juliet krijgt een boost en ook de kinderen zijn overdonderd door het avontuur en de schoonheid van de natuur. Maar de zee en het dicht op elkaar leven zorgen ook voor problemen in het gezin, die door Juliet vanuit een inloopkast en door Michael in zijn scheepslogboek worden verteld, “een fijne balans tussen de werkelijkheid en het metaforische”.

- In ***Kindertrein*** vertelt *Riikka Pulkkinen* een “universeel en indringend gezinsdrama”. Omdat de kerstdagen zich aandienen houden Frederika en Henrik hun scheiding nog even voor zich. In januari worden ze geconfronteerd met pijnlijke taken. Ze moeten elk object in het huis classificeren als “van jou’ of “van mij’. Een ingewikkelde grafiek bepaalt wie, wanneer het recht heeft om tijd door te brengen met hun dochter. In de lente verhuist Frederika naar een eigen appartement en probeert ze zichzelf opnieuw uit te vinden. Terwijl ze soms het gevoel heeft dat ze haar verstand verliest, analyseert ze meedogenloos haar situatie. Ze vraagt zich af of een normaal gezinsleven of totale overgave in de liefde voor haar wel mogelijk is.

- Nooit heeft ze spijt gehad van haar huwelijk met Bill, althans, dat beweert Hillary Clinton zelf. Maar wat was er gebeurd als ze nee had gezegd tegen die man met zijn onweerstaanbare glimlach en zijn ‘warme, hese, zuidelijke stem’? Die gedachte inspireerde de Amerikaanse *Curtis Sittenfeld*, die eerder al een roman over Laura Bush schreef (*De echtgenote*), tot deze *what if*-roman, ***Rodham***, over Hillary Rodham. Geen biografie, geen historisch verhaal, maar fictie. Over Hillary die niet trouwt, geen kinderen krijgt en op televisie toekijkt hoe Bill met een huilend, dociel vrouwtje aan zijn zijde verantwoording aan de natie moet afleggen over zijn ontrouw.

—Andere kort aangestipte titels:

- ***Een rooie aan de kant van de weg*** is de 23e roman van de Amerikaanse *Anne Tyler*, en gaat over een bedrieglijk gewone man, die na een paar gebeurtenissen zijn eigen leven en relaties met anderen opnieuw gaan bezien

- **De dag dat ik mijn naam veranderde** van *Bibi Dumon Tak* is een autobiografische roman, waarin ze schrijft over het sterven van haar zus, het verlies van haar vader, de onmogelijkheid om te rouwen en de last van een naam.
- In **Bermdans in bruidsjurk** onderzoekt *Sarah Venema* de tocht van twee liftende vrouwen, tevens vredesboodschap-annex kunstperformance, waarbij een van hen verdwijnt, verkracht wordt en vermoord. Wat maakten de vrouwen mee voordat het misging? Kan een vrouw vandaag de dag de wereld rondreizen, liftend, alleen of in een bruidsjurk?

Non-fictie

- *Madeleine Albright* was van 1997 tot 2001 als eerste vrouw minister van Buitenlandse Zaken in de regering van Bill Clinton. Daarnaast was ze lid van de Nationale Veiligheidsraad en ambassadeur voor de VS bij de Verenigde Naties. Ze heeft de geopolitiek en haar eigen levensverhaal door elkaar geschreven. **De hel en andere bestemmingen** zijn haar memoires waarbij ze de geopolitiek en haar eigen verhaal door elkaar weeft. En ze kan goed schrijven.
- **Vergeten goud'** van *Marian Rijk* vertelt het verhaal van de Rotterdamse Rie Mastenbroek die 17 jaar oud was toen ze onder het toezicht van de nazi's tijdens de Olympische Spelen van 1936 in Berlijn op drie zwemonderdelen goud haalde en op één zilver. Marian Rijk beschrijft de opkomst, het succes en de stagnatie van supertalent Rie Mastenbroek, een meisje uit een arbeidersfamilie dat allerm minst voorbestemd leek voor een leven als topsporter. Al in 1937 beëindigt ze abrupt haar loopbaan, en voor velen bleef ze het meisje dat voor Hitler had gezwommen. Pas tegen het einde van Rie Mastenbroeks leven raakt Nederland doordrongen van de geweldige prestatie die zij leverde in 1936 tijdens de Olympische Spelen. Een erkenning waarnaar ze een leven lang had gehunkerd. Achter haar prestaties ging de nodige tragedie schuil.

Poëzie

- **Het stad in mij** is het overzicht van twee jaar Antwerps stadsdichterschap van *Maud Vanhauwaert*. Het is een 300 pagina's dikke band vol poëzie, foto's en prozateksten die samen een beeld geven van twee jaar Antwerpse en ook Vlaamse geschiedenis. Maud Vanhauwaert schreef gedichten op muren, stellingen en pijlers, ze ontwierp een poëtisch hinkelspel en een hedendaagse levensgrote variant op het spel *Wie is het?* Ik lees er alleen maar enthousiaste kritieken over, "een feest van een boek."
- In haar nieuwe bundel **Berichten van het front** gaat *Anna Enquist* verder met waar ze was gebleven met het rouwproces rond haar door een aanrijding overleden dochter. Ze maakt haar rouw en gemis voelbaar. Want, nee, het gemis gaat niet weg en wordt niet ook minder. Nog altijd woedt er een gevecht met woede, wanhoop, verdriet, gemis, berusting. In vier keer tien gedichten wordt het ontbrekende kind gezocht in de onderwereld, de witte koude van het hooggebergte, de omringende natuur en de jacht van het spel. Het is a.h.w. een Demeter-cyclus die de radeloosheid laat zien van deze godin van de landbouw/moeder aarde als zij denkt dat haar dochter Persephone dood is.

Verhalen

- Voor **De zeemantel en andere verhalen** heeft *Nayrouz Qarmout* zich laten inspireren door haar eigen ervaringen als opgroeiend meisje in een Syrisch vluchtelingenkamp en als jonge vrouw in 'de grootste gevangenis ter wereld', Gaza. Met haar verhalen laat zij zien wat het betekent om Palestijn te zijn. Ze schrijft over de dagelijkse strijd van dakloze weeskinderen om te overleven tussen de brokstukken van een gebombardeerde stad en de culturele spanningen tussen verschillende generaties vluchtelingen in Gaza, waarmee ze een intieme inkijk biedt in een van de meest veelbesproken en tegelijkertijd meest onbegrepen steden in het Midden-Oosten. Ze geeft ze een lokaal perspectief op een globaal verhaal: de zoektocht naar de eigen wortels, naar een thuis.
- **Maak er een feest van** is de debuut-verhalenbundel van de Ierse *Nicole Flattery*. Het boek wordt bejubeld vanwege de "zinderende en hilarische verhalen over jonge vrouwen die worstelen met hun plaats in de wereld. Een wereld waarin ze op het werk van elkaar vervreemden, zich in overvolle ruimtes geïsoleerd voelen en waarin degenen mét een relatie nog het meest eenzaam zijn van allemaal. Ze verlangen vurig naar liefde en afleiding, terwijl ze zich zowel bedreigd als achtervolgd voelen. Maar de vrouwen zijn te brutaal, te eerlijk en te grappig om bij de pakken neer te zitten. Het zijn verhalen met donkere, spottende humor van een immens talentvolle nieuwe schrijfster."

Thrillers

- In 2019 verscheen het thrillerdebuut van de Vlaamse schrijfster *Tine Bergen*, *Vissen praten niet*. Het boek trok de aandacht door de bijzondere en subtiele en indringende wijze waarop het verhaal vertelt werd. Nu is er **Zullen we het liefde noemen**, een "Originele en indringende psychologische thriller van buitengewoon hoog niveau". Esther houdt van haar man Stef en van haar kinderen, uiteraard. Ze houdt van haar vader, al zou ze dat soms liever niet willen. Want houdt

haar vader wel van haar? En hoeveel houdt Esther van die andere man, Jack? Wanneer haar achtjarige zoon Linus de overbuurman doodrijdt, wijst alles eerst op een ongeluk. Dat gelooft Esther toch. Maar is dat wel zo? Want die overbuurman is ook wel de leerkracht die Linus vorig schooljaar het leven heel erg zuur maakte. De inspecteur die op de zaak wordt gezet doet zijn werk grondig, dus rest Esther geen andere keuze dan dit zelf ook te doen. Al moet ze daarvoor haar eigen leven wel heel scherp onder de loep nemen. Van hoeveel mensen kun je tegelijkertijd houden? En hoeveel doe je voor de mensen die je graag ziet?

Activiteiten en boeken-nieuws in Utrecht en daarbuiten:

- Maandagavond 29 juni (je kunt hem nog een week in juli na-kijken) zendt NPO2 **Ze noemen me baboe** uit, een documentaire van *Sandra Beerends* over 'vergeten wondervrouwen'. Op de vlucht voor een gedwongen huwelijk vindt de Javaanse Alima in de jaren veertig werk als baboe/kindermeisje bij een Nederlandse familie in Indonesië. De filmmaakster: "Deze vrouwen vormden een brug tussen twee culturen, maar in geschiedenisboeken gaat het altijd over mannen en hun beslissingen." De roman *Lichter dan ik* van Dido Michielsens vertelt ook een verhaal over een jonge vrouw die in de kolonie gaat werken, omdat zij niet wil worden uitgehuwelijkt.

Meer info: <https://www.vprogids.nl/2020/26/inhoud/artikelen/p16-Vergeten-wondervrouwen.html>

- Vanaf 4 juli is in museum Belvédère de tentoonstelling **Contre l'Oubli** (*tegen het vergeten*) te zien, een tweeluik waarin o.a. aandacht wordt geschonken aan het werk van de Duits-joodse kunstenares **Edith Auerbach** (1899-1994). Ter gelegenheid van 75 jaar bevrijding wilde de directeur van het museum een tentoonstelling organiseren over een onbekende Joodse kunstenaar. Hij had twee dozen met tekeningen van haar gekregen via een Nederlandse verzamelaar. Die had ze gekocht van een Nederlandse kunsthandelaar die al die tekeningen en schilderijen op een Parijse vlooiemarkt had aangetroffen. Aan Pauline Broekema werd gevraagd of ze het een en ander over haar wilde uitzoeken en een hoofdstuk in de catalogus wilde schrijven, en aldus geschiedde. In haar werk laat *Edith Auerbach* veel belangstelling zien voor mensen om haar heen: portretten, vaak getekend. Vlak voor de Duitse inval in Frankrijk werd zij geïnterneerd in het kamp Gurs bij de Pyreneeën. Zij wist na veel ontberingen te ontkomen en dook daarna onder. Ze overleefde de oorlog en legde onmiddellijk na de bevrijding de verschrikkingen van de holocaust vast in een reeks aangrijpende schilderijen, die *Contre l'Oubli* noemde. In de tentoonstelling zijn verschillende werken uit deze serie te zien, naast honderdvijftig portrettekeningen uit de jaren twintig en dertig.

Pauline Broekema vond veel meer 'materiaal' dan paste in een catalogushoofdstuk en schreef er *Tekenaars van Montparnasse over, het eigennuttige kunstenaarsleven van Edith Auerbach*. Janny Wildemast heeft er al een recensie over geschreven voor de bibliotheek

Meer info: https://www.museumbelvedere.nl/nu_te_zien/verwacht/

Artikel in Trouw: <https://www.trouw.nl/cultuur-media/edith-auerbach-was-onuitstaanbaar-en-ontroerend~ba845571/>

Recensie: <https://vrouwenbibliotheek.nl/2020/06/28/tekenares-van-montparnasse-door-pauline-broekema/>

- De overzichtstentoonstelling over het werk van fotografe **Bertien van Manen** (1942) loopt al (deels aangepast) sinds februari jl. **Beyond the image** is nog t/m 4 oktober te zien in Het Stedelijk museum van Amsterdam. Bertien van Manens werk komt voort uit de klassieke (sociale) fotoreportage in sober zwartwit, maar gaandeweg ontwikkelde ze een persoonlijke, lyrische vorm van kleurenfotografie waarin de zeer persoonlijke relatie met haar onderwerpen zichtbaar is. De rode draad van de tentoonstelling wordt gevormd door de verschillende series die ze sinds de jaren zeventig maakte, van haar autobiografische werk, o.a de bekende over gastarbeidersvrouwen (*Vrouwen te gast* -staat in de bieb) en nonnen in de jaren tachtig. Iedere serie wordt, in nauwe samenspraak met de fotografe zelf, gecombineerd met het werk van een andere fotograaf, veertien in totaal

Meer info: <https://www.stedelijk.nl/nl/tentoonstellingen/beyond-image>

- T/m 30 augustus zijn in het Eye Filmmuseum in Amsterdam tijdens een tentoonstelling over het werk van **Chantal Akerman** acht filminstallaties te zien. *Chantal Akerman* heeft als een van de eerste filmregisseurs de overstap gemaakt naar de beeldende kunst. Ze is beroemd geworden als feministische avant-gardefilmmaker in de jaren zeventig, en ontdekte halverwege de jaren negentig de mogelijkheden van de tentoonstellingsruimte.

Meer info: <https://www.eyefilm.nl/tentoonstelling/chantal-akerman>

Bibliotheeknieuws:

- Deze maand zal de bibliotheek weer gewoon open zijn op de aangegeven tijden. Iedereen is van harte welkom om boeken

te lenen en terug te brengen.

- In september gaat de **leesgroep** aan een nieuw seizoen beginnen. We lezen en bespreken op 8 vrijdagmiddagen romans of verhalen van Nederlandse en buitenlandse schrijfsters. Dit jaar zullen dat waarschijnlijk romans zijn van de afgelopen 2-3 jaar. Het programma en de data zijn binnenkort bekend (zie www.vrouwenbibliotheek.nl).

Gezien de beperkte ruimte in de bibliotheek zelf worden de middagen tijdelijk elders gehouden, op de werkplek van een van de deelnemers.

De beperkte ruimte maakt het op dit moment ook lastig om ruimte te bieden aan een eventuele nieuwe leesgroep. Mocht dit veranderen, dan zal ik erover berichten.

Nieuwe boeken in de bibliotheek

Actrice van Anne Enright, *Brieven in de nacht* van Hoda Bakarat, *Smeekbede* van Lianne Damen, *De wereld die we kenden* van Alice Hoffman, *Tekenares van Montparnasse* van Pauline Broekema, *Wij zijn de wrekers over dit alles* van Conny Braam, *Ik nog wel van jou* van Elke Geurts

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd:

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2020/06/07/kudos-door-rachel-cusk/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2020/06/24/viktor-door-judith-fanto/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2020/06/26/alles-wat-ik-niet-kan-zeggen-door-emilie-pine/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2020/06/28/tekenares-van-montparnasse-door-pauline-broekema/>

De leenbijdrage voor 2020 is opnieuw vastgesteld op € 26,-. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn.

Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van *Stichting Es Scent ovv naam en 'leenbijdrage 2020'*. Meer overmaken om de vrouwenbibliotheek extra te ondersteunen mag natuurlijk altijd. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek, met een startbedrag van € 5,- per kalenderjaar.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden en veel recensies, de nieuwsbrief is ook te lezen via onze website.

Marjolein Datema

Utrecht, 29 juni 2020

'Mijn jaar van rust en kalmte' door Ottessa Moshfegh

Kun je jezelf naar een nieuw leven slapen? In *Mijn jaar van rust en kalmte* brengt het hoofdpersonage een jaar lang door onder invloed van een door haar genoemde cocktail van verschillende slaappillen, zodat zij in een soort winterslaap verkeert. Even niks voelen: "geen nachtmerries, geen emoties, geen verlangens en geen pijn." Haar doel? Goed genoeg genezen van en immuun worden voor pijnlijke herinneringen. Om vervolgens als een nieuw mens terug te keren in het leven.

Dat het hoofdpersonage, de naamloze vertelster, het nodige heeft meegemaakt in haar jonge leven (ze is 26 jaar) wordt al snel duidelijk. Op het eerste oog lijkt ze het goed voor elkaar te hebben: ze is jong, mooi, slank, woont in een mooi appartement in Manhattan, werkt in een hippe galerie en kan alles betalen van de erfenis van haar overleden ouders. Toch voelt ze zich vervreemd van de maatschappij en lijkt ze geen aansluiting te vinden met de wereld om haar heen. Daarnaast kampt ze met het dilemma of ze het huis van haar ouders, waar ze eigenlijk nooit een goede band mee heeft gehad, moet verkopen of niet.

"Ik wilde het huis bewaren. Het was het bewijs dat ik niet altijd helemaal alleen op de wereld was geweest. Maar ik denk ook dat ik wilde vasthouden aan het verlies, alsof dat bevestigde dat je beter alleen kon zijn dan blijven vastzitten aan mensen die van je zouden moeten houden maar dat niet konden." (pag. 57)

Als lezer merk je dat het hoofdpersonage worstelt, ze blijft vasthouden aan haar moeilijke jeugd, maar probeert ook haar eigen leven te ontvluchten door overal doorheen te slapen en zich zo klaar te stomen voor haar toekomst.

Toch gaat ze onbewust ook confrontaties aan op momenten dat niet slaapt. Zo is ze aanwezig op de begrafenis van de moeder van haar beste (en tevens enige) vriendin, terwijl ze eigenlijk niet van plan is om te gaan. Confronterend is dat zeker, het doet haar denken aan de begrafenis van haar eigen moeder. Zo zijn er enkele momenten in het verhaal waarin het hoofdpersonage in aanraking komt met haar jeugd. Om deze herinneringen vervolgens weg te spoelen met zware

medicatie.

De momenten waarop ze niet slaapt, verkeert ze in een soort roes van medicijnen of heeft ze black-outs en doet ze dingen waar ze zich niks meer van kan herinneren. Dit levert veel lachwekkende situaties op.

'Absurdistisch' en 'humoristisch' zijn dan ook de woorden die dit boek goed omschrijven. Het speelt zich af in de 21^e eeuw in de Verenigde Staten. Het vraagstuk 'als je alles hebt, hoe kun je je dan toch zo leeg voelen?' is iets waar veel Westerse millennials mee kampen. De schrijfster stelt dit op cynische en grappige wijze aan de kaak. Het antwoord op de vraag blijft echter in het midden. Evenals of een jaar lang slapen helpt om het verleden achter je te laten en dan als herboren aan de toekomst te kunnen beginnen. In eerste instantie lijkt de uitkomst voor het hoofdpersonage veelbelovend. "De slaapkuur had gewerkt. Ik was mild en rustig en voelde dingen. Dat was goed. Dit was nu mijn leven. Ik redde het ook zonder het huis. Ik kon verder met mijn leven." (pag. 236) Dat lijkt optimistisch, maar toch weet je als lezer niet of je haar met een gerust hart kan laten gaan...

Ook al is slapen een rode draad door het verhaal heen, slaapverwekkend is *Mijn jaar van rust en kalmte* zeker niet. Sterker nog, het verveelt geen moment. Ottessa Moshfegh heeft een verfrissende schrijfstijl, wat ervoor zorgt dat het boek makkelijk is weg te lezen. Ze stelt diverse thema's op een soms vreemde, maar humoristische wijze aan de kaak. Dat maakt het een interessant en veelzijdig boek.

Uitgeverij Hollands Diep, september, 2018

Pagina's 237

Vertaald uit het Engels door Tjadine Stheeman en Lidwien Biekmann (*My Year of Rest and Relaxation*)

ISBN 978 9048 846 047

Recensie door Merel Broere, september 2019

Augustus nieuwsbrief

Beste leensters/leners en andere belangstellenden,

Augustus biedt ook dit jaar een aantal jaarlijks terugkerende activiteiten, programma's en evenementen.

- Op zondag 4 augustus vindt in Deventer de 31e editie plaats van de **Deventer Boekenmarkt**. In totaal zijn meer dan 850 kramen gevuld met vele duizenden boeken: ruim 6 kilometer markt met deelname van gerenommeerde boekhandelaren en antiquariaten uit heel Nederland. De markt begint om 9.30 uur, maar al om 7.00 uur zijn er de eerste bezoekers. Door het grote aantal kramen is de Deventer Boekenmarkt uitgegroeid tot de grootste van Europa. De markt kenmerkt zich echter niet alleen door kwantiteit, maar ook door kwaliteit. Het aanbod varieert van kinderboeken tot poëzie, van literatuur tot strips, van kunst tot topografie.

- De avond voorafgaand aan de Boekenmarkt, op 3 augustus, vindt poëziefestival **Het Tuinfeest** plaats. Ieder jaar is de oude binnenstad van Deventer het podium voor meer dan 30 dichters. Zij dragen voor uit eigen werk in het intieme decor

van middeleeuwse kloostertuinen. Toonaangevende Nederlandse en Vlaamse dichters lezen hun gedichten en het publiek leert debutanten kennen. Naast poëzie is er ook een mooi muzikaal programma. Ook kunnen nieuwe presentatievormen van poëzie ontdekt worden. Deelnemende dichters zijn o.a. *Ellen Deckwitz, Radna Fabius, Moya de Feyter, Maxime García Diaz, Elma van Haren, Judith Herzberg, Delphine Lecompte, Neeltje Maria Min, Ester Naomi Perquin, Marieke Lucas Rijneveld, en Runa Svetlikova.*

* Een apart programmaonderdeel is 'Het Deventer verhaal'. Dit jaar is dat in het kader van het thema '**Heldinnen in de dichtkunst**'. In een vijftal optredens presenteren vrouwelijke dichters en letterkundigen poëtische heldinnen uit heden en verleden die voor hen een bron van inspiratie zijn. Naast het werk van hun heldinnen dragen ze voor uit eigen werk en worden liederen ten gehore gebracht. De optredens worden verzorgd door *Esther Jansma, Ellen Deckwitz, Maxime García Diaz, Olga van Marion en Johanneke ter Stege.*

Meer info: <http://www.deventerboekenmarkt.nl> en <https://www.theaterbouwkunde.nl/theater/het-tuinfeest/>

VPRO's *Zomergasten* wordt alweer voor de 32e keer uitgezonden met favoriete televisieavonden van individuele gasten op 6 zondagavonden.

- Op 4 augustus is schrijfster **Hanna Bervoets** de 2e gast in de reeks. Ze staat bekend als één van de meest

veelzijdige en productieve auteurs van haar generatie. Dit voorjaar verscheen haar 7e roman *Welkom in het Rijk der zieken*, een boek over chronisch ziek zijn waarin essayistische beschouwingen samengaan met fantasy-elementen. Eerdere romans van haar zijn o.a. *Ivanov, Alles wat er was* en *Fuzzie*; van alledrie staat een recensie op onze website. Hanna Bervoets stelt in haar boeken steeds weer de vraag wie of wat ons denken bepaalt, en wat er gebeurt wanneer vanzelfsprekendheden wegvallen. Soms met een science fiction-achtige vertelling, dan weer in precies realistisch proza. Haar tv-fragmenten zullen draaien om de verhalen die we onszelf en elkaar vertellen om met onszelf en elkaar te kunnen leven, zegt ze in een citaat op de zomergasten-website.

- Op 11 augustus komt journaliste **Nina Jurna**, Latijns-Amerikacorrespondent voor de NRC in Rio de Janeiro. Ze liep het afgelopen jaar mee met de migrantenkaravaan die van het door bendes en drugsgeweld geteisterde Midden-Amerika naar de VS trok. Ze deed verslag te midden van de gevechten rond voedsel- en medicijntransporten naar Venezuela en sprak

met Juan Guaidó, de zelfbenoemde interim-president van het land dat in diepe crisis verkeert. Ook analyseerde ze hoe het kon dat in Brazilië de extreemrechtse ex-militair Jair Bolsonaro tot president verkozen werd. Ze hoopt met haar fragmenten “...de kijker mee te voeren naar dit voor mij zo fascinerende en kleurrijke continent. Latijns-Amerika kent grote contrasten van arm en rijk, van extreem geweld en onverbiddelijke hardheid, maar er is ook de gepassioneerde romantiek en de ontroerende warmte van de bevolking.”

- Op 25 augustus komt longarts **Wanda de Kanter** haar verhaal laten zien. Ze is sinds 2013 verbonden aan het Antoni van Leeuwenhoek-ziekenhuis. Naast haar werk als longarts strijdt ze met collega Pauline Dekker tegen de tabaksindustrie en voor een rookvrije jeugd. Die strijd wordt hard gevoerd, want “met brave voorlichting kun je doorgaan tot je een ons weegt.” Ze zou graag zien dat “*mensen zien dat het leven meer is dan hun eigen leven. Dat je werkelijk gaat nadenken: zorgen wij wel goed genoeg voor onze opgroeiende kinderen op dit moment, voor mensen die een minderheid zijn, mensen met dementie, mensen met kanker.*”

Onlangs uitgebrachte titels

- **Het onwaarschijnlijke en droevige lot van Ivan en Ivana** is de nieuwste roman van *Maryse Condé*. De Franse schrijfster, afkomstig uit Guadeloupe, won vorig jaar de alternatieve Nobelprijs voor de literatuur en is bij ons vooral bekend van haar tweeluik-epos *Segou; de aarden wallen* (1984) en *Segou; de verkruimelde aarde* (1985). Ze beschrijft erin de geschiedenis van de ondergang van het Bambara Rijk in het huidige Mali in de negentiende eeuw en koppelt dit aan de tragedie van de individuele mens. Ook in het verhaal over de tweeling Ivan en Ivana laat ze zien dat kolonisatie (mede?) verantwoordelijk is voor de deplorabele staat waarin de wereld, ook in de 21e eeuw, zich bevindt. Het ‘onwaarschijnlijke en droevige lot’ van de tweeling leidt hen via Ségou in Mali naar Parijs, waar hun wegen zich scheiden. Hun aanvankelijk kleine verschillen leiden tot dramatisch verschillende keuzes in het leven. Ivana kiest er met haar jeugdige altruïsme en enthousiasme voor naar de politieacademie te gaan; Ivan, afgestompt door zijn ervaringen met afwijzing en uitbuiting, kiest het pad van radicalisering en terrorisme. Ze kunnen niet zonder en niet met elkaar leven, en worden daders en slachtoffers bij een golf van gewelddadige aanslagen.

- **Stad van meisjes** van de Amerikaanse *Elizabeth Gilbert* gaat over de 19-jarige Vivian Morris, die in 1940 het eerste jaar van de universiteit niet gehaald heeft. Haar ouders besluiten dat ze bij haar tante in New York moet gaan wonen. Haar tante is de eigenaar van de Lily Playhouse, een roemrucht maar vervallen theater in Manhattan. Vivian voelt zich meteen thuis in de extravagante en onconventionele wereld van acteurs en showgirls. Ze mag achter de schermen werken en de

kostuums ontwerpen, maar als ze een schandaal veroorzaakt staat haar wereld op zijn kop. Ze komt in opstand, vecht voor de vrijheid om zichzelf te zijn en om te kiezen voor een liefde die anders is dan anders.

- Bijna 10 jaar na haar 4e roman over de norse privé-detective Jackson Brodie, en na haar romans *Leven na leven*, *Gevalen god* en *Transcriptie* is van Kate Atkinson **Wijde Lucht** verschenen. Jackson Brodie is onlangs verhuisd naar een rustig dorp aan de Engelse kust. Zijn werkzaamheden (het voor achterdochtige vrouwen verzamelen van bewijs van echtelijke ontrouw) zijn rechttoe rechtaan, de setting is pittoresk. Maar onder het oppervlak sluimert iets duisters. Een toevallige ontmoeting met een wanhopige man op een afbrokkelende klif leidt hem naar Crystal Holroyd, het vrachtwagenimperium van haar man Tommy, en naar een sinister netwerk. En ook terug op het pad van zijn oude vriend Reggie. Oude geheimen en nieuwe leugens doorkruisen elkaar.

- Na de romans *Eileen* en *Mijn jaar van rust en kalmte* over sterke, onsympathieke vrouwen is er nu van de Amerikaanse Ottessa Moshfegh de verhalenbundel **Heimwee naar een andere wereld** verschenen. Het zijn veertien verhalen over een parade aan kleurrijke personages, die altijd op een of andere manier onhandig zijn. Ze verlangen naar contact met anderen en proberen hun leven te beteren, ieder op hun eigen manier, maar ze worden vaak gehinderd door verkeerde prikkels en existentiële onzekerheden. Eenzaamheid - al dan niet zelfverkozen - onaangepastheid, lelijkheid, wreedheid zijn thema's die hun levens beheersen. De korzelige toon en briljante dialogen zorgen ervoor dat er om alle ellende vooral veel gelachen kan worden. Om Ottessa Moshfegh wellicht beter te begrijpen een interview uit

Trouw: <https://www.trouw.nl/cultuur-media/ottessa-moshfegh-heeft-niets-met-moraliserend>

e-literatuur~b334ac79/

- Al van iets langer geleden (maart jl.), maar aanbevolen als 'zomerkost', is de debuutroman van de Catalaanse Marta Oriols. **Met planten leren praten** gaat over neonatologe Paula, die haar leven piekfijn op orde heeft, maar zich hard geconfronteerd ziet met het feit dat haar partner Mauro door een ongeluk plotseling overlijdt. Verlaten blijft ze achter en gaat naarstig op zoek naar houvast. Die vindt ze, tot haar grote verrassing, in het appartement van Mauro, waar ze met hem heeft samengewoond. Stilaan ontvouwt zich een nieuw pad voor haar, van woede, angst en verlangen elkaar afwisselen. Paula's overlevingsinstinct wordt langzaam maar zeker aangewakkerd, en uiteindelijk leert ze zich te verzoenen met haar onvoorziene omstandigheden.

Non fictie:

- Nog een boek van al wat langer geleden (februari jl), maar het was me toen niet opgevallen: **Dames voor Darwin**, over feminisme en evolutietheorie. Het is van de Vlaamse filosofe *Griet Vandermassen*, die vindt dat feministen niet zo krampachtig moeten doen over gender(on)gelijkheid. Ze stelt dat het bewijs nochtans overweldigend is dat veel psychologische sekseverschillen niet alleen aan onze opvoeding en cultuur liggen. Ze zijn een voorspelbaar gevolg van vele miljoenen jaren evolutie door natuurlijke en seksuele selectie. Houden we daar niet beter rekening mee als we inzicht willen krijgen in de genderkloof op de arbeidsmarkt, de oorzaken van seksueel geweld en het ontstaan van patriarchale maatschappijen? En waarom dringt die kennis zo moeilijk door binnen het feminisme? *Griet Vandermassen* pleit voor een nieuw feminisme. De verwerping van seksisme is immers gebaseerd op morele principes, niet op de stelling dat mannen en vrouwen identiek zijn. Ter illustratie een interview met de schrijfster: <https://www.trouw.nl/nieuws/filosofe-griet-vandermassen-baudet-heeft-een-punt-er-zijn-ambitiesverschillen-tussen-mannen-en-vrouwen~b28d7d60/>

Thrillers:

- **Het feest** is nieuwe roman van journaliste Elizabeth Day, een bestseller in Engeland. "Het is een heerlijk standensatire en een meeslepemde thriller ineen.", aldus de NRC. Het verhaal gaat over twee mannen die al 25 jaar bevriend zijn, vanaf Burtonbury School. Ze vormen een vreemde combinatie: Martin is een jongen uit een arbeidersgezin met de verkeerde kleding en het verkeerde accent, en Ben is een populaire, welgestelde aristocraat. Ben is als een broer die Martin nooit had. Martin doet alles voor hem en kent zijn grootste geheim. Bens 40e verjaardagsfeest blijkt een kantelpunt. Te midden van de Britse elite beseft Martin opnieuw dat hij er niet bij hoort en hij voelt dat er onheil in de lucht hangt. Maar Ben zou nooit iets doen wat hun vriendschap op het spel zou zetten. Toch?

Activiteiten en boeken-nieuws in Utrecht en daarbuiten:

- Op 31 augustus organiseert het Literatuurhuis samen met museum Catharijneconvent een lezing door schrijfster **Franca Treur**, die uit eigen ervaring schrijft over het opgroeien in een streng christelijke omgeving. De rol van vrouwen is een belangrijk thema in twee van haar boeken. Haar debuutroman *Dorsvloer vol confetti* uit 2009 vertelt het verhaal van de jonge Katelijne die opgroeit in een strenggelovig boerengezin in Zeeland. Uitverkoren zijn is het belangrijkste levensdoel, maar voor Katelijne zijn lezen en verhalen nog veel belangrijker. In *Hoor nu mijn stem* uit 2018 geeft Franca Treur een stem aan vrouwen uit de delen van de samenleving waar een vrouw niet vaak wordt gehoord. De lezing maakt deel uit van de activiteiten in het kader van de tentoonstelling 'Bij ons in de Biblebelt'. Meer info: <https://www.hetliteratuurhuis.nl/evenement/catharijneconvent-lezing-met-franca-treur/>

Ook bij deze tentoonstelling geeft cultuurhistorica Mirjam de Baar de lezing **Man-vrouwverhouding in de Biblebelt**. In de Reformatie werd een nieuwe leerstelling ingevoerd: het algemeen priesterschap der gelovigen. Voortaan hoefden gewone gelovigen zich niet langer te onderwerpen aan het gezag van de priester als bemiddelaar tussen God en mens. Zij waren nu zelf verantwoordelijk voor hun zielenheil. Dat was een radicale breuk met de rooms-katholieke heilsleer. Maar

wat betekende het in de praktijk voor mannelijke én vrouwelijke gelovigen? Bood het vrouwen nieuwe mogelijkheden om een actieve rol in de kerk te gaan vervullen? Leidde het tot andere gezagsverhoudingen tussen de seksen? En is er een directe lijn vanuit de Nadere Reformatie naar de bevindelijk gereformeerden in de Biblebelt te trekken als het gaat om de man-vrouwverhoudingen?

Meer info: <https://www.catharijneconvent.nl/activiteiten/man-vrouwverhoudingen-de-biblebelt/>

- **Het Literatuurmuseum** heeft haar website 'in nieuw jasje gestoken': kleurrijk, overzichtelijk en nog meer plaats voor inhoudelijke verhalen, artikelen en portretten. Er is een schrijversgalerij met portretten van bejubelde, verguisde of vergeten schrijfsters en schrijvers. Er zijn verhalen over de schrijvende en/of hun boeken, artikelen van de archiefcuratoren die een persoonlijk licht op een document of voorwerp uit de museumcollectie werpen, wekelijks nieuwe artikelen van hedendaagse schrijvers! Om in rond te dwalen: <https://literatuurmuseum.nl>

En dan is er ook het archief: meer dan 7.000 Nederlandse schrijvers en illustratoren zijn vertegenwoordigd in het archief van de Stichting Nederlands Literatuurmuseum en Literatuurarchief. Met bij elkaar ruim 6 strekkende kilometer documenten en objecten, waaronder circa 1,8 miljoen brieven, 250.000 manuscripten, 65.000 foto's, 2.800 schrijversportretten en 60.000 kinderboekenillustraties, is dit archief hét literaire geheugen van Nederland. De stichting beheert de literaire schatkamer van Nederland en ziet het als haar missie om de kracht van literatuur én de rijkdom van het Nederlands literaire erfgoed zichtbaar te maken.

Bibliotheeknieuws:

- In september gaat de **leesgroep** aan een nieuw seizoen beginnen. We lezen en bespreken op 8 vrijdagmiddagen romans of verhalen van Nederlandse en buitenlandse schrijfsters. Ons plan is om een diverse keuze te maken uit recente en klassieker titels. De data zijn bekend en het programma in grote lijnen ook,

zie <https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/07/13/leesgroep-seizoen-2019-2020/>. Er zijn 2-3 plaatsen vrij, dus als je zin hebt om

deel te nemen, ben je van harte welkom. Op 2 augustus hebben we een inhaalmiddag (over *Het hoofdkussenboek* van Sei Shonagon). Belangstellenden zijn van harte uitgenodigd voor kennismaking en/of meer informatie (13.00u), en om aansluitend eventueel mee te doen.

- Omdat augustus voor velen nog vakantie betekent en het meestal nog rustig is, wil ik op 16 augustus een poets- en opruim(mid)dag houden. Deels is dat het afronden van waar we tijdens de voorjaars schoonmaak (nldoet) niet aan toe zijn gekomen. Wie zin heeft om mee te komen doen is meer dan van harte welkom. Meestal hebben we over koelte niet te klagen in de bieb.

Nieuwe boeken in de bibliotheek

Vertakkingen van Albertine Soepboer, *Waar we over praten als we over verkrachting praten* van Sohaila Abdulali, *Zwart*

licht van María Gainza, *Dagelijks werk* van Renate Dorrestein, *Welkom in de wereld der zieken* van Hanna Bervoets, *Lege harten* van Juli Zeh, *Stad van meisjes* van Elizabeth Gilbert, *De moeder aller vragen* van Rebecca Solnit, *Gek, slecht en droevig* van Lisa Appignanesi.

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd:

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/07/05/verlaten-door-jane-harper/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/07/09/de-biecht-van-marianne-philips/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/07/12/de-genadestoel-door-elizabeth-h-winthrop/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/07/16/kamers-antikamers-door-nina-weijers/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/07/19/de-kunst-van-het-verliezen-door-de-kunst-van-het-verliezen-alice-zeniter-alice-zeniter/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/07/22/de-zaak-beukenoot-door-marianne-philips/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/07/25/vrouwen-seks-door-maartje-laterveer/>

De **leenbijdragevoor 2019** is vanwege de btw verhoging vastgesteld op **€ 26,-**. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn, vanaf juli € 15,-.

Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van *Stichting Es Scent* ovv naam en '**leenbijdrage 2019**'. Meer overmaken om de vrouwenbibliotheek extra te ondersteunen mag natuurlijk altijd. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek, met een startbedrag van € 5,- per kalenderjaar.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden, de nieuwsbrief is ook te lezen via onze website. Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 28 juli 2019

Stichting Es Scent
Gansstraat 161 a
3582 EG Utrecht

vrouwenbibliotheek
vrouwenbibliotheek.nl
bank NL71INGB0009266995

tel 030-2543450
Marjolein Datema
06-48498545